

процесах по неспроможності - проблеми захисту інтересів держави в ході банкрутства; скуповування боргів з метою ініціювання процедури банкрутства; відчуження боржником майна напередодні банкрутства; скуповування боргів з метою ініціювання процедури банкрутства; протиріччя інтересів «власник - кредитор», тобто проблема створення штучної заборгованості між фірмами, що належать одному власникові, з метою обмеження інтересів інших кредиторів у випадку банкрутства. На підставі вищенаведеного аналізу можна зробити висновок, що необхідно підсилити ступінь державного регулювання процесів банкрутства й контролю з метою недопущення розвитку процесів ворожого поглинання. На нашу думку, удосконалення законодавства в даній сфері є недостатнім. Необхідно забезпечити діючу структуру державного моніторингу й контролю, ввести особливі адміністративні й карні міри відповідальності за ініціацію ворожого банкрутства. Особливу увагу при цьому необхідно приділяти впровадженню **контролінгової функції державного регулювання економіки**.

Для переходу «від хаосу до порядку» в сфері зовнішньоекономічної діяльності та процесах банкрутства на міжнародному рівні нами пропонується укласти міжнародну угоду з країнами ЄС та всіма розвинутими країнами, в якій навести загальну структуру взаємних зобов'язань з метою створення **Єдиного міжнародного реєстра підприємств-банкрутів і справ про банкрутство**; дати характеристику нормативно-правового середовища з відповідними професійними та інституційними можливостями, які сприяють справедливому та ефективному застосуванню Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» на прикладі реструктурованих підприємств як моделей успішної реорганізації.

Джерела та література:

1. Степанов В.В. Несостоятельность (банкротство) в России, Франции, Англии, Германии. – М.: Статут, 1999. – С.9.
2. Ратегова Н. Закон о банкротстве в России и других странах // Вестник НАУФОР. – 2002. – №1. – С.61–63.
3. Безбородова Т.И. Сравнительный анализ моделей идентификации несостоятельности предприятий // Экономический анализ. Теория и практика. – 2003. – №3. – С.17.
4. Афанасьева Л. Несостоятельность предприятий в Великобритании // www.bankr.ru
5. Подьяблонская Л.М., Поздняков К.К. Финансовая устойчивость и оценка несостоятельности предприятий // Финансы. – 2002. – №12. – С.26.
6. Райзберг Б., Костицкий Н., Янковский Н. Антикризисное управление – основа оздоровления предприятия // Экономист. – 2000. – №10. – С.36.
7. Меморандум про взаєморозуміння між урядом України та урядом Сполучених Штатів Америки від 05.09.2000 // www.customs.com.ua
8. Ємельянова А.С. Аналіз розгляду господарським судом Донецької області справ про банкрутство, їх певні тенденції та явища // www.dn.arbitr.gov.ua

Ірина Косач

ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА БАЗІ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

На сучасному етапі становлення інноваційної моделі регіональної економіки зростає роль технологічного трансферу, ключовою ланкою якого є налагодження ефективного співробітництва науки і виробництва. Актуальність даного питання особливо гостро постала останнім часом у зв'язку з розривом раніше існуючого механізму співпраці науково-дослідних інститутів та промислових підприємств, недостатнім фінансуванням наукової сфери, відсутністю державної підтримки

просування об'єктів інтелектуальної власності на вітчизняному ринку і ринках іноземних держав. Існування значних регіональних асиметрій України та стратегія підприємств, що приймає із зростаючим ступенем стратегію регіонального підходу зовнішніх ринків, змушує перейти від національного до локального рівня.

Процес організації трансферу технологій досліджувався багатьма вітчизняними та іноземними вченими, в тому числі Б. Твіссом, Д. Стеченком, Н. Кругловою та іншими. Але загалом дослідження трансферу технологій відбувалось на рівні підприємства. Тому метою даної статті є дослідження місця трансферу технологій в інноваційній політиці регіону та його роль в соціально-економічному розвитку.

Основним блоком економічної стратегії регіонів, котра за сучасних тенденцій є в основі соціально-економічного розвитку, повинна бути інноваційна політика, яка є сукупністю форм і методів державного стимулювання науково-технічної діяльності з метою впровадження наукових досліджень і розробок у кінцевий виробничий результат – нові конкурентоздатні види продукції, нові технологічні процеси, нові організаційні рішення.

Трансфер технологій можна трактувати по-різному, але в загальному – це передача винаходів та інновацій, досвіду та “ноу-хау” іншим особам або організаціям. Він здійснюється завдяки передачі необхідної документації (ліцензій, креслень, технологічних процесів), апаратних засобів, обладнання, технологічних пристроїв, ліній, комп'ютерного оснащення.

Проект трансферу – це поєднання інноваційних та інвестиційних складових, управління якими потребує розробки методології і відповідних методик. Він може мати такі види:

- контракти з дослідження або розвитку;
- дослідження розробок чи ліцензування;
- консультації.

Це не просто проект встановлення нового обладнання чи технологічної лінії, а процес повної технологічної трансформації виробництва, котрий включає в себе як рівень підготовки персоналу, так і технологічні особливості конкретного виробництва чи підприємства, де буде впроваджуватися проект.

Ліцензійна торгівля – одна з основних форм передачі технологій. Вона здійснюється переважно на основі комерційного обміну науково-технічними та іншими нововведеннями, тобто шляхом продажу права зацікавленим покупцям на користування інноваційними доробками. Для нашої країни, яка поки що не має достатніх коштів для прискорення темпів науково-технічного розвитку, така форма трансферу має особливо велике значення.

Під організацією проекту трансферу технологій розуміється проведення комплексу заходів із узгодження та затвердження питань, пов'язаних з функціонуванням технологічного процесу, який є однією з головних частин циклу управління і має на увазі такі дії:

- узгодження організаційної схеми;
- розробка плану ефективності;
- пошук інвестора;
- підготовка нормативних документів;
- визначення форм зв'язку, оповіщення, взаємодії, впливу;
- затвердження дати початку функціонування;
- укладання договору;
- призначення керівника;
- отримання коштів та початок функціонування.

Методологічною основою організації проектів трансферу технологій є:
- створення умов для зростання ринкового попиту інновацій;

- сприяння розвитку конкурентного середовища;
- надання пріоритетної підтримки розвитку науки та освіти;
- забезпечення захисту інтелектуальної власності;
- забезпечення поліпшення якості робочої сили та випереджаючого зростання її вартості.

Але слід звернути увагу на те, що процес кооперації науки з виробництвом на регіональному рівні потрібно здійснювати з урахуванням основних суб'єктів її реалізації – обласної державної адміністрації, наукових установ, промислових підприємств, посередницьких організацій. Важливим є створення підрозділів з питань інтелектуальної власності та технологічного трансферу на базі обласної державної адміністрації та відповідної структури управління організацією технологічного трансферу.

Ефект інноваційної діяльності на базі трансферу технологій є багатоаспектним. Розмір ефекту від реалізації інновацій безпосередньо визначається їх очікуваною ефективністю, яка проявляється:

- у продуктовому виразі (покращення якості та зростання товарного асортименту);
- у технологічному виразі (зростання продуктивності праці та покращення її умов);
- у функціональному виразі (зростання ефективності управління);
- у соціальному виразі (покращення якості життя).

Ефективність трансферу технологій безпосередньо визначається конкретною здатністю зберігати відповідну кількість праці, часу, ресурсів та коштів у розрахунку на одиницю всіх необхідних корисних ефектів, продуктів, що створюються, технічних систем, структур. Саме визначення “ефективність трансферу” визначається на комплекс проблем оцінки наукової діяльності в різних її аспектах: економічна ефективність, науково- технічний рівень, соціальна ефективність. Але позитивний ефект, що досягається в результаті нововведень на будь-якому виробництві, може збільшуватися за рахунок виникнення подібних ефектів на суміжних підприємствах (скорочення споживання основних компонентів виробничого процесу), а може й зменшуватися за рахунок додаткових витрат (у результаті вищих вимог виробництва до господарства регіону: витрат на його перетворення, забезпечення висококваліфікованою робочою силою, компенсації підвищеного навантаження на навколишнє природне середовище).

Для запровадження механізму реалізації пріоритетів управління науково-інноваційною діяльністю потрібне формування банку даних про наукові і науково-технічні колективи та їх потенціал, про потенціал венчурного капіталу.

Впровадженню проектів трансферу технологій повинно сприяти створення в регіоні таких організаційно-інноваційних структур:

- науково-дослідні, проектно-конструкторські, дослідно-експериментальні організації, які працюють за профілем базової діяльності інноваційних структур;
- виробничі підприємства, які реалізують результати науково-дослідних розробок і винаходів;
- служби менеджменту, маркетингу, реклами;
- інноваційні фонди, банки, страхові фірми;
- заклади освіти і підготовки кадрів;
- організації сервісного обслуговування, лізингові, транспортні фірми, митні підрозділи.

Регіональну політику в інноваційній діяльності мають визначити вибір мети, оцінка ситуації та стратегічна спрямованість. У процесі її реалізації необхідно забезпечити стратегічне планування, фінансову підтримку проектів трансферу, постачання інформацією про новітні технології та створення сприятливого

інвестиційного клімату, нагляд за інвестиційною та інноваційною діяльністю та її оцінку. Тому в подальшому необхідно є розробка поетапного механізму трансферу технологій на базі регіону з оцінкою його економічної та соціальної ефективності.

Джерела та література:

1. Єпіфанов А.О., Сало І.В. Регіональна економіка. – К.: Наукова думка, 1999. – 342 с.
2. Круглова Н.Ю. Инновационный менеджмент. – М.: Издательство РДЛ, 2001. – 352 с.
3. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком: Навч. посіб. – К.: Вища школа, 2000. – 223 с.
4. Твисс Б. Управление научно-техническими нововведениями. – М.: Экономика, 1989. – 346 с.

